

סוג עניין: 202 סדר דין: רגיל

בעניין: _____ עבדאלראזק

ע"י ב"כ עו"ד הישאם שבאיטה (מ.ר. 17362)
ו/או אליהו אברם (מ.ר. 11851)
ו/או מיכל פינצ'וק (מ.ר. 21600)
מהמוקד להגנת הפרט
מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים
טל': 02-6283555; פקס: 02-6276317

התובע

- נ ג ד -

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)
רח' הנרייטה סולד 1, תל-אביב 64924
טל': 03-6970222; פקס: 03-6918541

הנתבעת

מהות התביעה: פיצויים בגין נזקי גוף

סכום התביעה: כשיעור סמכות בית המשפט

כתב תביעה

1. התובע הינו יליד שנת 1964, תושב הכפר עין יברוד, ועוסק בהוראה.
2. הנתבעת, מדינת ישראל, הינה והיתה בתקופה הרלבנטית לעובדות התביעה אחראית על פעולותיהם ו/או מחדליהם של חיילי צה"ל ו/או כוחות ביטחון ישראלים אחרים שפעלו והפועלים בשטחים המוחזקים.
3. בתאריך 6.3.96, בחצות או בסמוך לכך, הגיעו מספר חיילי צה"ל (להלן: "החיילים"), בליווי איש שב"כ ו/או איש אחר הנמנה עם כוחות הביטחון, לבית משפחת התובע שבכפר עין יברוד בנפת רמאללה, על מנת לעצרו.
4. התובע - אשר היה האיש שפתח את שערו החיצוני של הבית - "נחטף" מפתח הבית בעודו לבוש בבגד שינה, ללא שניתן לו להחליף את בגדיו. החיילים אזקו מיד את ידיו של התובע באזיקים וכן כיסו את עיניו.

5. מיד לאחר מכן חש התובע במכה חזקה בבטנו. התובע הורם והוכנס בברוטאליות לתוך רכב, ככל הנראה מסוג טרנזיט (להלן: "הטרנזיט").
6. לאחר שהתובע הושכב על ריצפת הטרנזיט, החלו החיילים להכות אותו בראשו, בחזהו וכן ברגליו.
7. הרכב נסע עד הכביש הראשי ולאחר מכן עצר. החיילים הורידו את תובע מרכב הטרנזיט, שחררו את ידיו מהאזיקים, ולאחר מכן אזקוהו בשנית.
8. התובע הושכב על הכביש. חיילים אחזו ברגליו ואחרים בעטו משך רגעים ארוכים בכל חלקי גופו, ובמיוחד בראשו. התובע נגרר על הכביש והועבר לרכב צבאי אחר, ככל הנראה ג'יפ (להלן: "הג'יפ").
9. בעודו שוכב כאמור, חש התובע בהפרשה מתמשכת של נוזל כלשהו מעינו השמאלית וכן בכאבים עזים, ומיד לאחר מכן איבד את הכרתו.
10. התובע התעורר לאחר מספר שעות במרפאה בבסיס הצבאי בבית אל, שם קיבל טיפול ראשוני שכלל עירוי דם, ככל הנראה לשיכוך כאבים. התובע היה חבול בכל חלקי גופו, ובמיוחד בפניו, ואפו דימם. חולצתו היתה קרועה ומוכתמת בדם. כמו כן, לא הצליח התובע לראות בעינו השמאלית וסבל מכאבים עזים בכל גופו, ובמיוחד בעינו השמאלית.
11. מיד לאחר מכן הועבר התובע לכלא מגידו ונבדק גם שם על ידי רופא ו/או חובש, בעקבות תלונותיו על כאבים בכל חלקי גופו ובמיוחד בעינו השמאלית.
12. למחרת אותה בדיקה המשיך התובע להתלונן על כאבים והמשיך בדרישתו להיבדק על ידי רופא. ואכן נבדק באותו יום על ידי רופא אשר נתן לתובע משהה למריחה על עינו החבולה.
מצ"ב טופסי בדיקת עצור מסומנים כנספחים א', ב' ו-ג' לכתב התביעה ומהווים חלק בלתי ממנו.
13. לאור השנות תלונות התובע על כאבים עזים בעינו, הופנה התובע בתאריך 7.3.96 לבית החולים העמק בעפולה, שם נערכה לו בדיקה קצרה ושטחית. מצ"ב טופס מחלקת מיון כנספח ד' לכתב התביעה וכחלק בלתי נפרד ממנו.
14. התובע המשיך לסבול ולהתלונן על כאבים עזים במיוחד בעינו, כאמור, ועל כן הופנה שוב לבית החולים העמק בעפולה, שם נבדק שוב, הפעם באופן יסודי יותר. הרופאים בבית החולים אמרו לתובע כי ככל הנראה נפגעה קרנית עינו וכי אין בידם לעשות דבר.
מצ"ב טופס מחלקת מיון כנספח ה' לכתב התביעה וכחלק בלתי נפרד ממנו.
15. יצוין כי במהלך כל תקופה זו היה התובע נתון במעצר מינהלי עד לשחרורו בתאריך 15.12.97.
16. בתאריך 15.4.96, בעודו נתון במעצר כאמור, הגיש התובע, באמצעות באת כוחו מהמוקד להגנת הפרט, תלונה לפרקליט פיקוד מרכז בגין הארוע.

17. במכתב תשובה מהפרקליטות הצבאית מתאריך 6.10.96, בעקבות חקירת האירוע, נכתבו הדברים שלהלן, המחייבים הבאתם כלשונם ללא כל תוספת, ביאור ו/או פרשנות:

"בחקירה עלה, כי המתלונן התנגד בשעת מעצרו, הן להוראה לרדת על ברכיו, הן לנסיון לאזקו, הן קשירת פלנלית סביב עיניו, והן בעת העלאתו לרכב. בשל כך הפעילו החיילים כנגד המתלונן כח, אשר ברובו היה במסגרת הסביר. "עם זאת, נמצאה חריגה מסויימת ובעטיה הורה הפרקליט על העמדתו לדין משמעתי על הקצין אשר פיקד על הכח. החריגה האמורה הינה הוראתו לתשעה מחייליו להכות על המתלונן, בשעה שזה היה עצור, אזוק, עיניו מכוסות והוא שוכב על הקרקע." (ההדגשה שלי. ה.ש.)

מצ"ב מכתב זה כנספח ו' לכתב התביעה וכחלק בלתי נפרד ממנו.

18. עוד התברר לתובע, במכתב מהפרקליטות הצבאית מתאריך 15.6.1998, כי

"הקצין, אשר פיקד על הכח, נשפט בדין משמעתי, בהתאם להוראת הפרקליט ונקנס בסכום של 100 ש"ח".

מצ"ב מכתב הפרקליטות מתאריך 15.6.1998 כנספח ז' לכתב התביעה וכחלק בלתי נפרד ממנו.

אחריות שלוחי הנתבעת

תקיפה

19. התובע יטען כי הכאתו בכל חלקי גופו על ידי חיילי צה"ל, שלוחי הנתבעת, מהווה תקיפה כמשמעותו של מושג זה בסעיף 23 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) [תשכ"ח-1968].

רשלנות

20. התובע יוסיף ויטען כי מעשה התקיפה של החיילים, שלוחי הנתבעת, מהווה עוולת רשלנות בפני עצמה.

21. בנוסף, התובע יטען כי החיילים, שלוחי הנתבעת, התרשלו ורשלנותם התבטאה בין היתר במעשים ו/או במחדלים כדלקמן:

א. חרגו מסמכותם ופעלו בניגוד להוראות מטכ"ל ו/או צווי ו/או הנחיות צה"ל.

ב. התנהגו ופעלו בניגוד להתנהגותם ו/או מעשיהם של חיילים סבירים ונבונים בנסיבות העניין, בכך שתקפו את התובע ללא הצדקה ו/או סיבה ו/או השתמשו בכוח בלתי סביר בנסיבות העניין ו/או ללא כל צורך ו/או הצדקה.

ג. היכו את התובע ללא שום סיבה ו/או הצדקה שבדין.

ד. לא עשו כל שביכולתם של חיילים ו/או כוחות בטחון סבירים לעשות כדי למנוע את אירוע הנזק.

ה. סיכנו את חייו ו/או בריאותו ו/או שלימות גופו של התובע בכך שהיכו אותו בכל חלקי גופו ובמיוחד בעינו, איבר רגיש ופגיע במיוחד בגוף האדם.

ו. גילו זלזול ו/או חוסר איכפתיות כלפי שלימות גופו של התובע וכן בכבודו כבן אנוש, בכך שמספר רב של חיילים תקפו אותו בברוטאליות, למרות היותו מכוסה עיניים, כבול באזיקים, חסר אונים ונטול כל כוח התנגדות או אפשרות הגנה על עצמו.

ז. לחילופין, לא נקטו באמצעים חריפים פחות ו/או פחות אלימים ואכזריים, בנסיבות העניין, על מנת לעצור את התובע ו/או להשתלט עליו.

הפרת חובות חקוקות

22. התובע יוסיף ויטען כי החיילים, שלוחי הנתבעת, הפרו חובות חקוקות שבדין אשר נועדו לפי מובנן הנכון להגן על סוג האנשים עימם נמנה התובע וכי הפרת חובות אלו גרמה לנזקים להם טוען התובע.

23. התובע יטען כי החיילים הפרו את החובות החקוקות כמפורט להלן:

א. סעיף 280 (1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), האוסר שימוש לרעה בכוח המשרה על ידי עשיית מעשה שרירותי הפוגע בזכותו של אחר.

ב. סעיף 334 לחוק האוסר כל מעשה פציעה שלא כדין.

ג. סעיף 341 לחוק האוסר עשיית מעשה שלא כדין או הימנעות מעשיית מעשה שחובה לעשותו, הגורם חבלה לאדם.

ד. סעיפים 379, 380 ו-382 לחוק העונשין, האוסרים תקיפה ותקיפה בנסיבות מחמירות.

ה. סעיף 72 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, האוסר כל מעשה הגורם או עלול לגרום חבלה לגופו או נזק לבריאותו של אדם אחר.

ו. סעיפים 129 ו-130 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, האוסרים כל התנהגות מבישה והתנהגות שאינה הולמת.

ז. סעיף 134 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, המורה לכל חייל לפעול באופן סביר כדי למנוע דבר עבירה שחייל אחר זומם או מנסה לעבור.

ח. סעיף 2 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, האוסר כל פגיעה בחייו, בגופו או בכבודו של אדם באשר הוא אדם.

אחריות הנתבעת

אחריות שילוחית

24. התובע יטען כי הנתבעת אחראית באחריות שילוחית בגין מעשיהם ו/או מחדליהם דלעיל של החיילים והרשויות החוקרות, בהיותם שלוחיה ו/או עובדיה ו/או פועלים מטעמה.

25. לחלופין, התובע יטען כי מסקנות ו/או מימצאי חקירת הארוע על ידי הנתבעת ו/או שלוחיה ו/או הפרשנות שהנתבעת נתנה לעובדות הארוע, וכן אי העמדה לדין של רוב החיילים המעורבים בארוע, לרבות גזר דינו של מפקד הכח כאמור, מהווים אישור של מעשיהם של החיילים.

אחריות ישירה

26. כמו כן, התובע יטען כי הנתבעת אחראית באחריות ישירה לנזקים שנגרמו לתובע עקב רשלנותה היא המתבטאת, בין היתר, במעשים ו/או במחדלים הבאים:

א. לא פיקחה ו/או לא פיקחה כראוי על מעשיהם ומחדליהם של החיילים, שלוחיה, ו/או פעלה בחוסר זהירות ולא שמה לב ו/או לא השגיחה על האנשים המסורים לאחריותה.

ב. לא דאגה להדריך ו/או להורות לחיילים שלא להשתמש לרעה בסמכותם ולא לעשות מעשה שרירותי הפוגע בזכותם של אחרים ובכללם התובע.

ג. לא הדריכה כראוי ו/או כנדרש את החיילים לגבי נוהלי מעצר מבוקש בכלל והתובע בפרט ו/או לא פירטה במידה מספקת ו/או הגדירה במפורש את תפקיד כל אחד משלוחיה לגבי נהלים אלה בכלל ובארוע נשוא כתב תביעה זה בפרט.

ד. לא דאגה להדריך כראוי את החיילים ו/או להגדיר להם את דבר חובתם בקיום הסדר הציבורי, שלום הציבור ובטחוננו.

ה. לא דאגה להבהיר לחיילים את הוראות מפקדת המטכ"ל ו/או פיקחה והדריכה שלא כראוי על ביצוע ההוראות הנ"ל ו/או לא נתנה הוראות בטיחות כלל ו/או במידה מספקת ו/או לא וידאה כי אנשים המסורים להדרכתה ולפיקוחה ידעו או ישמרו עליהן.

ו. שלחה לטיפול בארוע כוחות בלתי מקצועיים ו/או בלתי מיומנים ו/או חסרי נסיון ו/או הכשרה מתאימים.

27. התובע אינו יודע את זהותם ו/או שמותיהם של החיילים המעורבים בארוע ואשר גרמו יחד ולחוד לנזקים להם טוען התובע, ועל הנתבעת מוטלת החובה

לגלותם לתובע יחד עם כל המסמכים ו/או הרישומים הנוגעים לארוע.
התובע שומר על זכותו לתקן את כתב התביעה בהתאם.

נזקי התובע

28. כתוצאה ממעשיהם ו/או מחדליהם של הנתבעת ושלוחיה, נחבל התובע כאמור בכל חלקי גופו ובמיוחד בפניו ובעינו השמאלית כאמור.
התובע סבל משך כחודש ימים מכאבים עזים באזור החבלות בגופו ובמיוחד בגבו וברגליו.
כמו כן ובמיוחד התובע סבל מכאבי ראש עזים וכן מכאבים בעינו החבולה.
29. כמו כן, כתוצאה מהפציעה בעינו, התובע סבל משך חודשים ארוכים, בנוסף לכאבים עזים כאמור, מקשיי ראייה בעינו השמאלית. בנוסף, משך תקופה זו חי התובע בחרדה רבה ובחוסר ודאות לגבי כושר ראייתו בעתיד, דבר אשר הוסיף על סבלו.
30. גם כיום סובל התובע, כתוצאה מהארוע, מקשיי ראייה בעינו השמאלית. יצוין כי התובע עובד כיום בהוראה, עבודה אשר מצריכה קריאה מרובה ועל כן קשיי הראייה פוגעים בו שבעתיים.
31. התובע עותר בזאת לבית המשפט הנכבד להשתמש בסמכותו מכוח תקנה 127 לתקנות סדר הדין האזרחי ולפטור אותו בשלב זה מהגשת חוות דעת רפואית להוכחת מצבו הרפואי ולאפשר לו בעתיד, אם יהיה צורך בכך, תיקון כתב התביעה וצירוף חוות דעת רפואית, שכן התובע הינו מחוסר אמצעים ואין ידו משגת, בשלב זה, מימון הוצאות חוות דעת מומחה, לרבות הבדיקות הרבות הנדרשות, במקרה זה, לביסוס חוות דעת רפואית.
32. בנוסף, התובע הוכה כאמור בכל שלב משלבי המעצר: לפני עלייתו לטרנזיט, בתוך הטרנזיט, וכן בכביש לאחר הורדתו מהטרנזיט. זאת ועוד, התובע הוכה על ידי מספר רב של חיילים ביחד ולחוד בעודו כפות ועינו מכוסות, ללא כל סיבה מוצדקת. התנהגות כזאת פגעה קשות בכבודו של התובע כאדם והשפילה אותו עד מאוד.
33. בנוסף לכך, העובדה כי התנהגות כה פסולה, בלשון המעטה, של הכוח המעורב בארוע, ובמיוחד של המפקד שפיקד על הכח, התמצתה מבחינת הרשויות בהטלת קנס בגובה 100 ש"ח על מפקד הכח - שבנסיבות העניין הינו סכום מגוחך, הגובל בציניות של ממש - זרתה מלח על פצעי התובע והעצימה את השפלתו וסבלו.
34. בהסתמך על האמור לעיל וכן לאור חומרת הארוע, כפי שתואר, והעובדה כי מדובר במעשה תקיפה מכוון וחמור, שלמרות זאת זכה "לסלחנות" מפליגה של הנתבעת ושלוחיה, מתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק פיצויים עונשיים כנגד הנתבעת מעבר לנזקו של התובע, ושיהיה בהם כדי לבטא את סלידתם של החברה בכלל ושל בית המשפט הנכבד בפרט ממעשיהם של הנתבעת ושלוחיה, כפי שיראה לנכון וצודק.
35. לחילופין יטען התובע כי הוא זכאי לפיצוי בגין הנזקים הכלליים שנגרמו

לו והכוללים כאב וסבל וכן עוגמת נפש רבה כאמור, בשיעור שייקבע על ידי בית המשפט הנכבד.

36. כל הטענות הנטענות בכתב תביעה זה נטענות במצטבר או לחילופין או משלימות זה את זה, הכל לפי העניין, הקשר הדברים והדבקם. בכל מקום בתביעה שבו מיוחס מעשה או מחדל, או שבו נטענה טענה ביחס לנטל הראיה או המחדל, נטענת טענה זו כנגד הנתבעת וכן כנגד עובדיה, נציגיה ושלוחיה בהתאמה, והכל לפי הקשר הדברים.

37. לבית המשפט הנכבד הסמכות המקומית והעניינית לדון בתביעה.

38. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להזמין את הנתבעת לדין ולחייבה לשלם לתובע את מלוא נזקיו כמפורט לעיל, וכן לחייב אותה בתשלום הוצאות משפט, והכל בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום האירוע עד ליום התשלום בפועל.

ירושלים, היום 26 לחודש אוגוסט, 1999.

הישאם שבאיטה, עו"ד
ב"כ התובע

(ת.ש.9629, מ.מ. 23082)

צבא הגנה לישראל
 פרקליטות צבאית פיקוד מרכז
 01204 : .צ.ד
 03-5126481 : טלפון
 03-5126485 : פקסימיליה
 6961 חק: (ב-192)
 1996 תאריך: 6 אוקטובר

לכבוד
 עו"ד באזרה חורי
 המוקד להגנת הפרט
 רח, אבו עוביידה 4
 ירושלים 97200

הנדון: תלונתו של _____ עבדאל ראזק
 על הכאתו במהלך מעצר
 בתאריך 6.3.96
 שלכם: 9629 מ- 15/4/96

1. בעקבות התלונה שבנדון נחקרו החיילים, אשר היו מעורבים בארוע.
2. בחקירה עלה, כי המתלונן התנגד בשעת מעצרו, הן להוראה לרדת על ברכיו, הן לנסיון לאוזקו, הן קשירת פלנלית סביב עיניו, והן בעת העלאתו לרכב. בשל כך הפעילו החיילים כנגד המתלונן כח, אשר ברובו היה במסגרת הכח הסביר.
3. עם זאת, נמצאה חריגה מסויימת ובעטיה הורה הפרקליט על העמדתו לדין משמעתי של הקצין אשר פיקד על הכח. החריגה האמורה הינה הוראתו לתשעה מחייליו להכות על המתלונן, בשעה שזה היה עצור, אזוק, עיניו מכוסות והוא שוכב על הקרקע.
4. טרם הסתיים הליך שיפוטו של הקצין.

בברכה,

יואל שפנר, שגן
 תובע צבאי
 בשם פרקליט מרכז

יש/מורן
 (R)

פרקליטות צבאית פיקוד מרכז
 098-6481 :טלפון
 098-6485 :פקס
 4167 חק: ז - 192
 תשנ"ח כ"א סיון
 1998 יוני 15

לכבוד
 עו"ד הישאם שבאיטה
 "המוקד להגנת הפרט"
 רח' אבו עוביידה 4
 ירושלים 97200

א.נ,

הנדון: תלונתו של עבדאלראזק.

שלכם: 9629

שלנו: חק ב - 192 - 6961 מיום 6/10/96

1. בהמשך למכתבנו שבסימוכין, הריני להודיעך כי הקצין, אשר פיקד על הכח, נשפט בדין משמעתי, בהתאם להוראת הפרקליט, ונקנס בסכום של 100 ש"ח.

2. לידיעתך.

בברכה,

משה ינון,

סא"ל

פרקליט פיקוד מרכז

יש/יפעת.